

RESULTATRÄKNING

		1.1. - 31.12.2019		1.1. - 31.12.2018
Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar				
Premieinkomst	187 452 276,05		189 300 560,76	
Statens andel	762 209 746,87		743 800 222,87	
Folkpensionsanstaltens andel	<u>8 677 372,98</u>	958 339 395,90	<u>10 495 621,94</u>	943 596 405,57
Intäkter av placeringsverksamheten		19 896 922,15		17 409 494,47
Utbetalda ersättningar		-943 721 866,97		-933 305 838,48
Förändring av ansvarsskulden				
Premieansvar	-6 834 021,50		-3 071 454,78	
Ersättningsansvar	<u>661 840,49</u>	-6 172 181,01	<u>3 275 787,26</u>	204 332,48
Driftskostnader		-19 611 974,20		-14 656 994,31
Kostnader för placeringsverksamhet		<u>-8 114 533,99</u>		<u>-12 732 706,77</u>
Resultat av försäkringsverksamheten		615 761,88		514 692,96
Övriga intäkter				
Intäkter av avbytarservice- verksamheten	141 245 035,40		150 120 226,03	
Projektet Ta hand om bonden	<u>1 558 013,58</u>	142 803 048,98	<u>1 411 976,63</u>	151 532 202,66
Övriga kostnader				
Kostnader för avbytarservice- verksamheten	-141 245 035,40		-150 120 226,03	
Kostnader för verksamheten för skydd i arbete	-615 761,88		-514 692,96	
Projektet Ta hand om bonden	<u>-1 558 013,58</u>	<u>-143 418 810,86</u>	<u>-1 411 976,63</u>	<u>-152 046 895,62</u>
Räkenskapsperiodens resultat		<u><u>0,00</u></u>		<u><u>0,00</u></u>

BALANSRÄKNING

AKTIVA	31.12.2019		31.12.2018	
PLACERINGAR				
Placeringar i fastigheter				
Fastighetsaktier	40 479 453,28		35 366 441,29	
Övriga placeringar				
Aktier och andelar	226 644 944,51		221 916 179,77	
Finansmarknadsinstrument	0,00		1 000 000,00	
Övriga lånefordringar	<u>45 500,00</u>	267 169 897,79	<u>10 500,00</u>	258 293 121,06
FORDRINGAR				
Premiefordringar	14 195 452,88		14 299 968,16	
Fordringar hos staten och FPA	172 920,04		507 748,62	
Övriga fordringar	<u>476 604,36</u>	14 844 977,28	<u>705 101,84</u>	15 512 818,62
ÖVRIGA TILLGÅNGAR				
Materiella tillgångar				
Maskiner och inventarier	77 465,99		111 217,08	
Övriga materiella tillgångar	105 354,51		105 354,51	
Kassa och bank	<u>9 270 832,59</u>	9 453 653,09	<u>11 055 499,22</u>	11 272 070,81
AKTIVA RESULTATREGLERINGAR				
Räntor och hyror	731 114,31		841 517,06	
Övriga resultatregleringar	<u>2 001 472,18</u>	2 732 586,49	<u>1 763 422,04</u>	2 604 939,10
AKTIVA SAMMANLAGT	<u>294 201 114,65</u>		<u>287 682 949,59</u>	
PASSIVA	31.12.2019		31.12.2018	
ANSVARSSKULD				
Premieansvar	130 898 985,84		124 064 964,34	
Ersättningsansvar	<u>131 977 176,07</u>	262 876 161,91	<u>132 639 016,56</u>	256 703 980,90
SKULDER				
Av direktförsäkringsverksamhet	1 338 498,22		1 399 505,99	
Skuld till staten och FPA	6 135 800,19		6 271 903,81	
Övriga skulder	<u>12 783 989,91</u>	20 258 288,32	<u>10 744 458,24</u>	18 415 868,04
PASSIVA RESULTATREGLERINGAR	<u>11 066 664,42</u>		<u>12 563 100,65</u>	
PASSIVA SAMMANLAGT	<u>294 201 114,65</u>		<u>287 682 949,59</u>	

FINANSIERINGSANALYS

	2019	2018
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Erhållna försäkringspremier	187 541 115,27	189 802 658,55
- till återförsäkrare betald andel	-45 331,71	-45 147,89
Statens och FPA:s andel	771 085 844,81	759 477 334,60
Utbetalda ersättningar	-946 053 455,87	-933 715 157,66
- av återförsäkrare erhållen andel	11 904,43	147 082,59
Erhållna räntor	717 725,17	782 192,35
Erhållna dividender	505 842,81	470 052,03
Övriga placeringsinkomster	2 470 252,70	2 537 596,60
Övriga inkomster från rörelseverksamheten		
Inkomster av avbytarserviceverksamheten	141 009 932,09	148 390 037,37
Projektet Ta hand om bonden	3 000 000,00	1 000 000,00
Övriga utbetalningar för rörelseverksamheten		
Kostnader för avbytarserviceverksamheten	-141 407 500,34	-149 661 972,70
Kostnader för verksamhet för skydd i arbete	-615 232,69	-513 987,36
Projektet Ta hand om bonden	-1 558 013,58	-1 411 976,63
Övriga kostnader	-19 933 633,80	-17 558 780,27
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	-3 270 550,71	-300 068,42
Betalda räntor och betalningar för rörelse- verksamhetens övriga finansiella kostnader	-84 599,04	-81 298,40
Rörelseverksamhetens kassaflöde	-3 355 149,75	-381 366,82
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)	1 555 483,12	-12 821 320,26
Investeringar i och överlåtelseinkomster av immateriella och materiella tillgångar samt övriga tillgångar (netto)	15 000,00	0,00
Investeringarnas kassaflöde	1 570 483,12	-12 821 320,26
Förändring av likvida medel	-1 784 666,63	-13 202 687,08
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början ^{*)}	11 055 499,22	24 258 186,30
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut ^{*)}	9 270 832,59	11 055 499,22

^{*)} Innehåller balansposten Kassa och bank samt bankers placerings-
certifikat som ingår i finansmarknadsinstrumenten.

Noter till bokslutet

PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

Bestämmelser

Bokslutet för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) upprättas med iakttagande av vad som i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL) bestäms om bokföring och bokslut samt social- och hälsovårdsministeriets (SHM) förordningar, Finansinspektionens (FI) föreskrifter och anvisningar, den gällande bokföringslagen och bokföringsförordningen.

SHM anger genom en förordning de sätt på vilka upprättandet av LPA:s bokslut är undantaget från bestämmelserna i förordningen om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut. Vid upprättandet av LPA:s bokslut för 2019 tillämpas SHM:s förordning 614/2008 om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut med de undantag som enligt förordning 139/2016 gäller LPA:s bokslut. Dessutom tillämpas Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 14/2012 jämte senare ändringar.

Koncernbokslut

Uppgifterna om de fastighetsbolag som är helt i LPA:s ägo ges i noterna till balansräkningen, och inget koncernbokslut upprättas. En kombinerad är inte nödvändig för att erhålla en rättvisande bild av resultatet av LPA:s verksamhet och av den ekonomiska ställningen (BokfL 6 kap. 3 § och FI 6/101/2010).

Fordringar

Fordringarna upptas i balansräkningen antingen till sitt nominella värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Osäkra fordringar har bokförts till ett sannolikt värde som är lägre än det nominella värdet. Nedskrivningar av osäkra premiefordringar samt i samband med skuld- och företagssanering efterskänkta fordringar och preskriberade premier behandlas som kreditförluster, vilka upptas som rättelse av premie-inkomsten.

OFLA-regressfordringar och de fordringar som gäller återbetalning av kapitalvärdet av pensioner inom avträdesystemet har bokförts till sitt sannolika värde. Till övriga delar har fordringarna bokförts till sitt nominella värde.

Placeringar

Placeringarna värderas enligt Finansinspektionens anvisningar antingen till anskaffningsutgiften eller till ett verkligt värde som är lägre än anskaffningsutgiften. Värderingen har gjorts enligt fifu-principen antingen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde.

Om marknadspriset på placeringar som är föremål för kontinuerlig handel underskrider anskaffningsvärdet, upptas skillnaden som en nedskrivning av kostnaderna för placeringsverksamheten. Återförda nedskrivningar som gjorts på placeringar bokförs som inkomst av placeringsverksamheten, och de undervärderingar som gjorts kan på detta sätt maximalt minska till anskaffningsutgiften.

De masskuldebrevslån som är avsedda att hållas under hela löptiden har i balansräkningen värderats till sin anskaffningsutgift, som ökas eller minskas med skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet, varvid skillnaden periodiserats som ränteintäkter eller minskning av dem.

Placeringscertifikat värderas till deras anskaffningsutgift.

Fastighetsplaceringarna har i balansräkningen värderats antingen till anskaffningspriset, höjt med eventuella aktiverade anskaffningar, eller till ett lägre verkligt värde. Som fastigheternas verkliga värde

används värderingar gjorda av en utomstående sakkunnig eller gjorda genom en intern beräkningsmetod. De verkliga värdena per 31.12.2019 av affärs- och bostadsfastigheterna i bokslutet grundar sig på värden som fått genom en intern beräkningsmetod.

Driftskostnader verksamhetsvis

Driftskostnaderna och avskrivningarna upptas verksamhetsvis i resultaträkningens poster. De kostnader som skötseln av ersättningar och upprätthållandet av arbetsförmågan orsakat ingår i utbetalda ersättningar, medan den kostnadsandel som placeringsverksamheten medfört ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. Som driftskostnader upptas kostnaderna för skötsel av försäkringarna och förvaltningskostnaderna. De lagstadgade betalningarna ingår i förvaltningskostnaderna. I posten övriga kostnader ingår kostnaderna för skötsel av avbytar-serviceverksamheten och verksamheten för skydd i arbete.

Enligt den avskrivningsplan som fastställdes år 2006 bokförs avskrivningar så att standardprogramvaror och andra utgifter med lång verkningstid avskrivs i form av jämna avskrivningar på fem år, medan maskiner och inventarier avskrivs i form av 25 % restvärdesavskrivningar. Den allmänna aktiveringsgränsen för maskiner, anordningar och standardprogram är 2 000 €. Regelmässiga avskrivningar görs inte på konstanskaffningar.

Personalens försäkringsavgifter

Personalens lagstadgade pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare har ordnats i Ömseidiga Arbeterspensionsförsäkringsbolaget Elo. Personalens lagstadgade olycksfallsförsäkring finns i LokalTapiola-gruppen. Försäkringsavgifterna har bokförts i resultaträkningen på prestationsbasis.

Principer för beräkning av ansvarsskulden

Enligt de grunder som SHM har fastställt ska LPA som ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnande av pensionsskydd enligt LFÖPL, upp till ett sådant belopp att den andel av pensionsanstaltens inkomster som inte ska användas för något annat ändamål förslår till täckning av utgifterna (LFÖPL 125 §).

Det premieansvar som föranleds av LFÖPL-pensionsskyddet för stipendiater finansieras med stipendiaternas försäkringspremier och intäkterna av placeringsverksamheten sedan kostnaderna avdragits. Med kostnader avses i bokslutet ersättningsutgifter och skäliga skötselkostnader. Den återstående delen av intäkterna överförs till premieansvaret enligt de grunder som SHM fastställt.

Det ansvar som föranleds av anordnandet av arbetsskadeskydd enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (OFLAL) finansieras ur grundskyddsandelen, statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i OFLAL 148 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnandet av arbetsskadeskyddet ska LPA uppta som ersättningsansvar enligt de grunder som SHM fastställt. Till ersättningsansvaret ska varje år överföras det belopp med vilket de försäkrades andel som nämns i OFLAL 148 § 3 mom. skiljer sig från den årliga premieinkomsten.

Utöver vad som i OFLAL 148 § bestäms om finansiering av totalkostnaderna, ska Folkpensionsanstalten (FPA) och LPA åren 2004–2018 betala en avgift för komplettering av ersättningsansvaret för att täcka det ansvarsunderskott som i fråga om grundskyddsandelen uppstått före 2004, så att avgiften fördelar sig på de andelar som FPA och LPA ska ansvara för enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 150 § 2 mom. Enligt grunderna är kompletteringsavgiften ett fast belopp på 2,5 miljoner euro per år, varav FPA:s andel är 1,9 miljoner euro och LPA:s LFÖPL-andel 0,6 miljoner euro.

Den ansvarsskuld som gäller olycksfallsförsäkringen för fritiden beräknas enligt de grunder som SHM har fastställt.

Nyckeltal

De nyckeltal som beskriver LPA:s ekonomiska situation och beräkningsprinciperna för dem ingår i noterna.

Förkortningar:

LFÖPL	lagen om pension för lantbruksföretagare
AVTRPL	lagen om avträdelsepension
AVSTÖL	lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1995–2006) och lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (2007–2018)
OFLA	lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare
OFLAL	lag om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar
OFLA-Ft	fritidsolycksfallsförsäkring
LPA-DAGPL	lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt sjukförsäkringslagen
GLF	grupplivförsäkring
StPEL	lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

PREMIEINKOMST OCH LAGSTADGADE FINANSIERINGSANDELAR

Premieinkomst	2019	2018
LFÖPL-grundpensionsförsäkring	173 479 099,88	174 980 916,33
Grupplivförsäkring	653 505,32	674 907,06
OFLA-At-försäkring	10 329 153,60	10 366 757,98
OFLA-Ft-försäkring	3 613 329,13	3 650 581,13
Premieinkomst före kreditförluster och återförsäkrarnas andel	188 075 087,93	189 673 162,50
Kreditförluster på premiefordringar (-)		
LFÖPL	-544 115,43	-302 816,39
OFLA	-30 819,38	-22 856,07
GLF	-2 545,36	-1 781,39
Premieinkomst före återförsäkrarnas andel	187 497 607,76	189 345 708,65
Återförsäkrarnas andel (-)	-45 331,71	-45 147,89
Premieinkomst	187 452 276,05	189 300 560,76
Statens andel x)		
LFÖPL	701 679 540,90	679 502 662,17
AVTRPL	23 178 225,21	25 505 086,45
AVSTÖL	25 471 611,98	26 841 494,83
OFLA	9 274 728,37	9 234 807,77
LPA-DAGPL	2 605 640,41	2 716 171,65
Statens andel	762 209 746,87	743 800 222,87
Folkpensionsanstaltens andel	8 677 372,98	10 495 621,94
Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar	958 339 395,90	943 596 405,57

x) Innehåller inte statens andel för avbytarverksamheten.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

UTBETALDA ERSÄTTNINGAR

2019

2018

Pensioner

LFÖPL-grundpensioner x)	707 085 165,76		698 055 022,87
LFÖPL-tilläggs pensioner	7 303,20		7 089,14
ArPL, APL, KAPL, KoPL, SJPL, StPL, KomPL, KyPL, FPAL grundpens.	208 250 994,88		205 968 134,42
ArPL, APL, KAPL, KoPL, SJPL, StPL, KomPL, KyPL, FPAL tilläggs pens.	1 965 798,65		1 946 778,56
Pensioner för oavlönade perioder och StPEL	3 042 326,60		2 691 607,21
FöPL-grundpensioner	18 431 456,73		17 580 439,72
FöPL-tilläggs pensioner	9 719,04		9 579,84
AVTRPL	23 178 225,21		25 505 086,45
AVSTÖL	24 462 611,98		27 440 345,59
OFLA arbetstid	14 224 615,15	14 046 200,48	
OFLA fritid	1 299 938,30	1 251 713,52	
Andel enligt OFLA 148 § 2 mom. och 180 § 6 mom. (-)	-2 955 337,18	12 569 216,27	11 723 164,89
	999 002 818,32	-3 574 749,11	990 927 248,69

Ersättningar

OFLA arbetstid	16 339 343,98		18 315 075,59
OFLA fritid	2 736 499,70		2 816 259,84
LPA-DAGPL	2 454 402,44		2 558 157,67
GLF	1 034 985,38		1 189 167,07
	22 565 231,50		24 878 660,17

Pensioner och ersättningar

1 021 568 049,82 1 015 805 908,86

Övriga utbetalningar

819 569,99 603 456,69

Ansvarsfördelningsersättningar (-)

ArPL-KAPL-KoPL-SJPL	-75 861 242,05	-77 594 325,00	
FöPL	-18 427 865,57	-17 581 079,23	
Pensioner för oavlönade perioder	-213 735,86	-94 502 843,48	-218 672,20
			-95 394 076,43

StPEL-Statens ersättning

-107 889,71 -87 181,96

Utbetalda ersättningar före skötselkostnaderna och återförsäkrarnas andel

927 776 886,62 920 928 107,16

Kostnader för handläggning av ersättningar

15 852 716,94 12 485 587,74

Skötsel av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan

104 167,84 39 226,17

Utbetalda ersättningar före återförsäkrarnas andel

943 733 771,40 933 452 921,07

Återförsäkrarnas andel (-)

-11 904,43 -147 082,59

Utbetalda ersättningar

943 721 866,97 933 305 838,48

x) Innehåller även LFÖPL:s andel till OFLA.

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

SPECIFIKATION AV NETTOINTÄKTERNA AV PLACERINGSVERKSAMHETEN

Intäkter av placeringsverksamheten	2019		2018	
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Övriga intäkter (hyresintäkter)	1 659 460,96		1 587 284,78	
Övriga intäkter	<u>0,00</u>	<u>1 659 460,96</u>	<u>0,00</u>	<u>1 587 284,78</u>
Intäkter av övriga placeringar				
Dividendint. och vinstandelar	505 842,81		470 052,03	
Ränteintäkter	607 322,42		725 824,73	
Övriga intäkter	<u>729 222,79</u>	<u>1 842 388,02</u>	<u>695 797,36</u>	<u>1 891 674,12</u>
		3 501 848,98		3 478 958,90
Återförda nedskrivningar		10 811 466,43		3 906 830,38
Försäljningsvinster		<u>5 583 606,74</u>		<u>10 023 705,19</u>
		19 896 922,15		17 409 494,47
Kostnader för placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar		1 512 023,72		1 677 304,71
Kostnader för övriga placeringar		461 560,92		333 620,75
Räntekostnader och andra kostnader för främmande kapital		<u>84 599,04</u>		<u>81 298,40</u>
		2 058 183,68		2 092 223,86
Nedskrivningar och avskrivningar				
Nedskrivningar	2 191 124,08		9 425 300,52	
Planenliga avskrivningar av placeringstillgångar	<u>0,00</u>	<u>2 191 124,08</u>	<u>0,00</u>	<u>9 425 300,52</u>
Försäljningsförluster		<u>3 625 255,23</u>		<u>967 849,39</u>
		7 874 562,99		12 485 373,77
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten		<u>239 971,00</u>		<u>247 333,00</u>
		8 114 533,99		12 732 706,77
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen		11 782 388,16		4 676 787,70
Fördelning av nettointäkterna av placeringsverksamheten:				
LFÖPL-verksamhet		5 978 214,41		2 511 927,03
OFLA-At-verksamhet		4 840 821,44		1 802 506,53
OFLA-Ft-verksamhet		<u>963 352,31</u>		<u>362 354,14</u>
		<u>11 782 388,16</u>		<u>4 676 787,70</u>

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

DRIFTSKOSTNADER

Totala driftskostnader verksamhetsvis (exkl. avbytarverksamhet och skydd i arbete)	2019		2018	
	Driftsutgifter	Planenliga avskrivningar	Totalt	Totalt
Utbetalda ersättningar	15 949 023,46	7 861,32	15 956 884,78	12 524 813,91
Kostnader för skötsel av ersättningar	15 844 855,62	7 861,32	15 852 716,94	12 485 587,74
Kostnader för skötsel av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan	104 167,84	0,00	104 167,84	39 226,17
Driftskostnader	19 602 248,68	9 725,52	19 611 974,20	14 656 994,31
Kostn. för skötsel av försäkr.verksamh.	13 540 793,84	6 718,17	13 547 512,01	8 848 481,75
Kostnader för förvaltningen	6 061 454,84	3 007,35	6 064 462,19	5 808 512,56
Driftskostnader för placeringsverksamh.	239 971,00	0,00	239 971,00	247 333,00
Totala driftskostnader	35 791 243,14	17 586,84	35 808 829,98	27 429 141,22

Specifikation av förvaltningskostnaderna i resultaträkningen	2019		2018	
Lagstadgade avgifter				
PSC:s kostnadsandel	440 441,15		421 770,60	
Besvärnämnden för arb.pens.ärenden	62 430,88		77 499,57	
Finansinspektionens tillsynsavgift	11 606,75	514 478,78	11 708,33	510 978,50
Övriga förvaltningskostnader		656 104,56		566 484,66
Totalt		1 170 583,34		1 077 463,16
Revisorernas arvoden				
Revision		31 424,87		19 541,16
Övriga tjänster eller skatterådgivning		0,00		0,00
		31 424,87		19 541,16

Fördelning av de totala driftskostnaderna

LFÖPL-verksamhet	27 040 127,99	19 666 860,83
OFLA-At-verksamhet	6 644 527,52	5 846 941,75
OFLA-Ft-verksamhet	1 038 161,12	912 782,24
AVSTÖ-verksamhet	1 086 013,35	1 002 556,40
	35 808 829,98	27 429 141,22

Personalkostnader (exkl. avbytarverksamhet och skydd i arbete)

Löner och arvoden	8 095 696,79	8 053 710,91
Pensionskostnader	1 534 353,03	1 513 205,26
Övriga lönebikostnader	237 103,73	274 712,26
Övriga personalkostnader	655 070,59	644 530,32
	10 522 224,14	10 486 158,75

Ledningens löner och arvoden, pensionsförbindelser, penninglån och villkor för dem samt säkerheter och ansvarsförbindelser

Arvoden till delegationens medlemmar och deras ersättare	32 671,00	32 408,00
Arvoden till styrelsemedlemmarna och deras ersättare	68 723,00	68 802,00
Löner och arvoden till verkställande direktören och ställföreträdare	315 449,55	330 261,81

Löner och arvoden till verkställande direktören och ställföreträdare år 2019 består av utbetalda löner och naturaförmåner. Dessutom ingår i beloppet 2018 en engångsersättning på grund av APL-tilläggspensionssystem och motsvarande tilläggspensionssystem som avslutats genom beslut av LPA:s styrelse.

Som pensionsålder för verkställande direktören har avtalats 63 år. Tilläggspensionsskydd har ordnats i Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget LokalTapiola.

Ett pensionsskydd enligt minimivillkoren i ArPL-systemet har finansierats för personer i förtroendeuppdrag.

Ledningen har inte beviljats penninglån, säkerheter eller andra ansvarsförbindelser.

Nettoantalet anställda i genomsnitt (inkl. avbytarverksamhet och skydd i arbete)	2019	2018
Kontorspersonal	138	142
Ombudsmän	31	33

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRINGEN I ANSVARSSKULDEN

	31.12.2019	Förändr. 2019	31.12.2018	31.12.2017
Premieansvar för LFÖPL-grundpensionsskyddet	27 875 874,33	-7 744 948,18	35 620 822,51	44 315 382,70
Premieansvar för LFÖPL-grundskyddet för stipendiater	103 020 306,76	14 579 213,57	88 441 093,19	76 674 651,41
Premieansvar för LFÖPL-tilläggs-pensionsskyddet	2 804,75	-243,89	3 048,64	3 475,45
Ersättningsansvar för LFÖPL-tilläggs-pensionsskyddet	23 279,09	-1 119,51	24 398,60	25 541,98
Ersättningsansvar för OFLA-At	110 418 644,33	-102 322,49	110 520 966,82	112 910 857,52
Ersättningsansvar för OFLA-Ft	21 535 252,65	-558 398,49	22 093 651,14	22 978 404,32
	262 876 161,91	6 172 181,01	256 703 980,90	256 908 313,38

ÖVRIGA INTÄKTER

2019

2018

Intäkter av avbytarverksamheten

Ersättn. för kommunernas driftskostn. för avbytarservice	124 253 945,17	133 154 853,61
Ersättn. för kommunernas förvaltn.kostn. för avbytarservice	13 338 992,08	13 338 990,88
Ersättning för LPA:s förvaltningskostnader för avbytarservice	1 513 109,60	1 321 368,59
Ersättn. för förvaltn.kostn. för avbytarserv. för pälsdjursuppf.	181 992,60	181 999,56
Ersättn. för driftskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.	1 666 198,89	1 891 935,59
Ersättning för kostnaderna för vikariehjälp för renskötare	290 797,06	231 077,80
	141 245 035,40	150 120 226,03
Projektet Ta hand om bonden	1 558 013,58	1 411 976,63
	142 803 048,98	151 532 202,66

ÖVRIGA KOSTNADER

Kostnader för avbytarverksamheten

Kommunernas driftskostnader för avbytarservice	124 253 945,17	133 154 853,61
Kommunernas kostn. för den lokala avbytarserviceförvaltn.	13 338 992,08	13 338 990,88
Förvaltningskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.	181 992,60	181 999,56
Driftskostnader för avbytarservice för pälsdjursuppfödare	1 666 198,89	1 891 935,59
Kostnader för vikariehjälp för renskötare	290 797,06	231 077,80
LPA:s kostnader för skötsel av avbytarservice		
Personalkostnader	577 225,76	504 153,83
ADB-kostnader	408 690,18	326 906,19
Övriga kostnader	526 558,60	489 461,83
Avskrivningar	635,06	846,74
	1 513 109,60	1 321 368,59
	141 245 035,40	150 120 226,03

Kostnader för verksamhet för skydd i arbete

Arbetskyddsstipendier	95 314,00	50 000,00
Förvaltningskostnader för skydd i arbete	520 447,88	464 692,96
	615 761,88	514 692,96
Utgifter för projektet Ta hand om bonden	1 558 013,58	1 411 976,63
	2 173 775,46	1 926 669,59

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

PLACERINGAR

Placeringarnas verkliga värde och värderingsdifferens

Placeringar	31.12.2019	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar				
Fastighetsaktier		40 479 453,28	40 479 453,28	62 118 366,21
Övriga placeringar				
Aktier och andelar		226 644 944,51	226 644 944,51	258 425 542,19
Finansmarknadsinstrument		0,00	0,00	0,00
Övriga lånefordringar		45 500,00	45 500,00	45 500,00
		267 169 897,79	267 169 897,79	320 589 408,40

I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som en minskning av dessa

0,00
267 169 897,79

Värderingsdifferens 31.12.2019 (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) **53 419 510,61**

Placeringar	31.12.2018	Återstående anskaffningsutgift	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar				
Fastighetsaktier		35 366 441,29	35 366 441,29	58 133 602,05
Övriga placeringar				
Aktier och andelar		221 916 179,77	221 916 179,77	232 172 122,53
Finansmarknadsinstrument		1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Övriga lånefordringar		10 500,00	10 500,00	10 500,00
		258 293 121,06	258 293 121,06	291 316 224,58

I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som en minskning av dessa

0,00
258 293 121,06

Värderingsdifferens 31.12.2018 (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) **33 023 103,52**

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

Fastighetsplaceringar

Förändringar i fastighetsplaceringar

Anskaffn.utgift	1.1.2018
Ökningar	
Minskningar	
Anskaffn.utgift	31.12.2018
Anskaffn.utgift	1.1.2019
Ökningar	
Minskningar	
Anskaffn.utgift	31.12.2019

Fastighetsaktier

37 067 652,76
2 182 545,32
-3 883 756,79
35 366 441,29
35 366 441,29
5 277 098,75
-164 086,76
40 479 453,28

2019

Fastighetsaktier i eget bruk

Återstående anskaffningsutgift	11 821 439,97
Bokföringsvärde	11 821 439,97
Verkligt värde	16 847 632,54

Placeringsfastighets- och bostadsaktier

	Ägarandel	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo	100,0 %	1 500 000,00	1 500 000,00
Kiinteistö Oy Metsätapiola	51,02 %	20 674 205,58	34 693 600,00
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11	100,0 %	900 000,00	900 000,00
Kiinteistö Oy Hopia-avain	100,0 %	1 500 000,00	1 500 000,00
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2	100,0 %	2 240 477,70	4 260 000,00
Asunto Oy Otatornit	27,2 %	1 880 527,80	5 180 000,00
Asunto Oy Kittilän Kätäläinen	21,0 %	416 090,20	636 000,00
Vierumäki Golf Garden Oy rak.nro 143		450 000,00	450 000,00
		29 561 301,28	49 119 600,00

Övriga fastighets- och bostadsaktier

Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti	51,02 %	3 941 059,19	3 941 059,19
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti	14,60 %	1 355 683,26	1 360 648,80
As Oy Tapiolan Jalava	0,0 %	17 834,10	19 000,00
As Oy Tapiolan Pyökki	3,9 %	957 157,24	1 151 607,56
As Oy Tapiolan Tammi	17,5 %	4 646 418,21	6 526 450,66
		10 918 152,00	12 998 766,21

Fastighets- och bostadsaktier totalt

40 479 453,28	62 118 366,21
---------------	---------------

Övriga placeringar

Aktier och andelar

	Bokföringsvärde	Verkligt värde
Börsbolag	0,00	0,00
Andra än börsbolag totalt	7 275 574,74	7 716 586,18
Andelar i placeringsfonder totalt	219 369 369,77	250 708 956,01
Aktier och andelar totalt	226 644 944,51	258 425 542,19

Övriga lånefordringar

Lånefordringarna fördelade efter säkerheten

	2019	2018
--	------	------

Bankgaranti	45 500,00	10 500,00
-------------	-----------	-----------

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

FÖRÄNDRINGAR I IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR

	Immateriella tillgångar	Materiella tillgångar	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1.2019	0,00	836 506,58	836 506,58
Helt avskrivna under det föregående året	0,00	0,00	0,00
Ökningar	0,00	0,00	0,00
Minskningar	0,00	-68 593,39	-68 593,39
Anskaffningsutgift 31.12.2019	0,00	767 913,19	767 913,19
Akkumulerade avskrivningar 1.1.2019	0,00	-619 934,99	-619 934,99
Helt avskrivna under det föregående året	0,00	0,00	0,00
Akkumulerade avskrivningar av minskningar	0,00	63 882,80	63 882,80
Avskrivningar under räkenskapsperioden	0,00	-29 040,50	-29 040,50
Akkumulerade avskrivningar 31.12.2017	0,00	-585 092,69	-585 092,69
Bokföringsvärde 31.12.2019	0,00	182 820,50	182 820,50

Anskaffningar/avskrivningar verksamhetsvis

	Bokföringsvärde 1.1.2019	Ökning/Minskning netto	Avskrivning	Bokföringsvärde 31.12.2019
Avbytarverksamhet	2 540,27	0,00	635,06	1 905,21
Skydd i arbete	2 116,79	0,00	529,19	1 587,60
Övrig verksamhet	211 914,53	-4 710,59	27 876,25	179 327,69
	216 571,59	-4 710,59	29 040,50	182 820,50

ANSVAR

Placeringsansvar

Återstående obetald del av placeringsansvar	31.12.2019
Bocap SME Achievers Fund II Ky	790 277,80
Certior Credit Opportunities Fund II scsp	2 220 000,00
Elite Finland Value Added Fund II Ky	2 092 805,00
IPR.VC Fund I Ky	215 832,05
IPR.VC Fund II Ky	1 471 843,88
Power Fund, VNT Management	31 432,79
Selected Mezzanine Funds I Ky	109 980,40
Selected Private Equity	128 404,11
Superhero Venture Fund 2015 Ky	442 435,08
Taaleri Aurinkotuuli II Ky	2 550 000,00

Leasinghyres- och andra avtalsbaserade ansvar

Betalas under 2020	129 956,55
Betalas senare	107 907,49
Totalt	237 864,04

Hyresansvar

Betalas under 2020	175 764,24
Betalas senare	111 866,56
Totalt	287 630,80

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

FORDRAN HOS STATEN OCH FPA / SKULD TILL STATEN OCH FPA

Fordran (+) / Skuld (-)

FORDRAN HOS STATEN / SKULD TILL STATEN

	2019	2018
LFÖPL 135 §	-3 820 459,10	502 662,17
AVTRPL 22 §	78 225,21	5 086,45
AVSTÖL 38 §	-28 388,02	-3 158 505,17
OFLA 16 §	-1 125 271,63	-1 565 192,23
LPA-DAGPL 10 §	-44 359,59	-43 828,35
	-4 940 253,13	-4 259 777,13

FORDRAN HOS FPA / SKULD TILL FPA

OFLA 16 §	-1 022 627,02	-1 504 378,06
	-5 962 880,15	-5 764 155,19

PASSIVA RESULTATREGLERINGAR

	2019	2018
Statsandelsförskott (jord- och skogsbruksministeriet)	-3 667 500,00	-4 150 000,00
Proj.Ta hand om bonden anslag 2019 res.regl.	-2 351 907,94	-909 921,52
Övriga resultatregleringar	-5 038 005,89	-5 283 082,75
	-11 057 413,83	-10 343 004,27

FORDRAN/SKULD AV ANSVARSFÖRDELNING

Aktiva resultatregleringar (+) / Passiva resultatregleringar (-)

	2019	2018
FöPL-pensioner	85 723,97	14 891,79
ArPL-, APL-, KAPL-, KoPL-, SjöPL-, FPAL-, StPL-, KomPL- och KyPL-pensioner	269 221,52	-2 212 538,46
Pensioner för oavlönade perioder	-9 250,59	-7 557,92
	345 694,90	-2 205 204,59

INNEHAV I ANDRA FÖRETAG

	Andel %	Eget kapital 31.12.2019	Räkenskapsperiodens vinst/förlust, euro
Fastighets- och bostadsbolag helt i LPA:s ägo:			
Kiinteistö Oy Espoon Finnbo, Esbo	100	1 722 347,23	16 967,43
Kiinteistö Oy Tietäjantie 11, Esbo	100	655 206,08	7 828,15
Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2, Grankulla	100	2 180 626,74	577,98
Kiinteistö Oy Hopia-avain, Helsingfors	100	1 020 378,98	-1 089,17
Fastighets- och bostadsbolag delvis i LPA:s ägo:			
Kiinteistö Oy Metsätapiola, Esbo	51,02	33 563 666,96	5 755,50
Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti, Esbo	51,02	6 894 607,29	-136 697,32
Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti, Esbo	14,65	12 177 243,71	-542,58 x)
Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Esbo	3,91	16 076 954,87	41,82 x)
Asunto Oy Tapiolan Tammi, Esbo	17,52	13 145 370,86	-1,43 x)
Asunto Oy Otatornit, Esbo	27,2	1 263 182,26	154 707,42 x)
Asunto Oy Kittilän Kätäläinen, Kittilä	21,0	1 445 378,76	-4 235,50

x) Uppgifter enligt bokslutet för 2018.

Nyckeltal över LPA:s ekonomiska utveckling och försäkringsverksamhet

Innehåller inte avbrytarverksamheten.

	2019	2018	2017	2016	2015
	mn euro	mn euro	mn euro	mn euro	mn euro
Premieinkomst	188,1	189,7	195,3	199,3	205,0
Statens andel	762,2	743,8	737,3	730,0	717,7
Folkpensionsanstaltens andel	8,7	10,5	11,1	13,5	10,0
Utbetalda pensioner och övriga ersättningar	-1 022,4	-1 016,4	-1 019,5	-1 016,6	-1 014,4
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde	32,6	-10,9	13,8	9,2	14,9
avkastning på sysselsatt kapital, %	10,8 %	-3,5 %	4,3 %	3,3 %	5,2 %
Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde	25,9	-18,4	6,6	2,1	7,3
Omsättning	978,9	961,4	955,4	966,5	962,5
Driftskostnader totalt	-35,8	-27,4	-24,3	-23,6	-24,4
% av omsättningen	3,7 %	2,9 %	2,5 %	2,4 %	2,5 %
LFÖPL-driftskostnader, % av LFÖPL-arbetsinkomstsumman	2,3 %	1,7 %	1,5 %	1,4 %	1,3 %
Ansvarsskuld	262,9	256,7	256,9	242,2	225,5
Pensionstillgångar	316,3	289,7	307,1	291,3	281,1
LFÖPL-arbetsinkomstsumma	1 226,8	1 239,9	1 277,6	1 319,0	1 347,8

LFÖPL-försäkrade 31.12.

Försäkrade enligt OlyFL för lantbruksföretagare 31.12.

Pensions- och ersättningstagare 31.12.

	personer	personer	personer	personer	personer
	58 452	60 138	62 190	65 125	67 157
	80 052	81 689	83 275	85 394	88 297
	110 006	114 511	119 345	123 839	128 505

Formler för nyckeltalen och deras innehåll 31.12.2019

Premieinkomst

LFÖPL- och OFLA-premieinkomsterna på prestationsbasis före avdrag för kreditförlusterna och återförsäkrarnas andel.

Statens andel

De statsandelar som LPA erhållit för kostnaderna för LFÖPL-systemet och avträdesystemen

Folkpensionsanstaltens andel

Den andel som Folkpensionsanstalten betalat av kostnaderna för olycksfallssystemet

Utbetalda pensioner och ersättningar

De pensioner och ersättningar som har betalats till pensionstagarna före avdrag för ansvarsfördelningsersättningen

Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde

Nettointäkterna av placeringarna till verkligt värde = förändringen i marknadsvärdena mellan slutet och början av rapporteringsperioden- kassaflödet under perioden.

Avkastningen på sysselsatt kapital beräknas med en TWR-formel (time weighted return).

Avkastningens dagsnotering = (Förändringen - Kassaflödet) / (Föregående dags marknadsvärde)*100

Förändring = Nuvarande marknadsvärde - föregående dags marknadsvärde

Kassaflöde = köp - försäljning - intäkter + kostnader

Avkastningen på längre sikt räknas ut genom följande kedja:

Avkastning = $((1+avkastning_1) * (1+avkastning_2) * \dots * (1+avkastning_n) - 1) * 100$

Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde

Placeringsverks. resultat till verkligt värde = nettointäkterna av placeringsverks. till verkligt värde- avkastningskravet på ansvarsskulden.

Omsättning

Omsättningen = premieinkomsten före kreditförluster på premiefordringar och återförsäkrarnas andel + statens andel + Folkpensionsanstaltens andel + intäkter av placeringsverksamheten enligt resultaträkningen.

Driftskostnader totalt

De sammanlagda driftskostnaderna verksamhetsvis (exkl. avbrytarservice och säkerhet i arbete).

Ansvarsskuld

Ansvarsskulden i balansräkningen

Pensionstillgångar

Pensionstillgångarna = LPA:s ansvarsskuld per 31.12.2019 + skillnaden mellan placeringarnas bokföringsvärde och verkliga värde.

LFÖPL-arbetsinkomstsumma

Den LFÖPL-arbetsinkomstsumma som har beräknats för hela året utifrån försäkringsbeståndet per 31.12.2019.

Placeringsfördelning till verkligt värde
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

Ränteplaceringar sammanlagt

Lånefordringar ¹⁾

Masskuldebrevslån

Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1) 2)}

Aktieplaceringar sammanlagt

Noterade aktier ³⁾

Kapitalplaceringar ⁴⁾

Onoterade aktier ⁵⁾

Fastighetsplaceringar sammanlagt

Direkta fastighetsplaceringar

Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar

Övriga placeringar

Placeringar i hedgefonder ⁶⁾

Råvaruplaceringar

Övriga placeringar ⁷⁾

Placeringar sammanlagt

Effekt av derivat ⁹⁾

Placeringar till verkligt värde sammanlagt

Grundfördelning				Riskfördelning ⁸⁾					
31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
mn euro	%	mn euro	%	mn euro	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
134,80	43,4	137,95	48,5	134,80	43,4	48,5	48,3	50,7	52,5
0,05	0,0	0,01	0,0	0,05	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
106,12	34,1	84,96	29,9	106,12	34,1	29,9	29,1	30,7	29,1
28,64	9,2	52,98	18,6	28,64	9,2	18,6	19,2	20,1	23,4
121,79	39,2	97,44	34,3	121,79	39,2	34,3	34,1	30,8	28,9
115,05	37,0	92,60	32,6	115,05	37,0	32,6	32,8	29,5	27,2
5,78	1,9	4,79	1,7	5,78	1,9	1,7	1,3	1,3	1,6
0,96	0,3	0,05	0,0	0,96	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
50,05	16,1	45,20	15,9	50,05	16,1	15,9	16,2	17,2	17,5
45,27	14,6	41,48	14,6	45,27	14,6	14,6	15,5	16,5	17,5
4,78	1,5	3,72	1,3	4,78	1,5	1,3	0,7	0,7	0,0
4,24	1,4	3,82	1,3	4,24	1,4	1,3	1,4	1,2	1,2
3,29	1,1	3,08	1,1	3,29	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
0,00	0,0	0,73	0,3	0,00	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
0,95	0,3	0,00	0,0	0,95	0,3	0,0	0,3	0,2	0,2
310,88	100,0	284,40	100,0	310,88	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
310,88	100,0	284,40	100,0	310,88	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Masskuldebrevsportföljens modifierade duration

5,09

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen.

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag.

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Exponeringsfördelningen kan redovisas för jämförelseperioderna allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt).

Om siffrorna för jämförelseperioderna redovisas och perioderna inte är fullständigt jämförbara ska detta nämnas.

9) Inklusive derivatens verkan på skillnaden mellan grundfördelningen och riskfördelningen. Påverkan av derivaten kan vara +/- . Efter justeringen av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen.

10) Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital
Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt

Avkastning € / % på syss. kapital

Ränteplaceringar sammanlagt

Lånefordringar ¹⁾

Masskuldebrevslån

Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner ^{1) 2)}

Aktieplaceringar sammanlagt

Noterade aktier ³⁾

Kapitalplaceringar ⁴⁾

Onoterade aktier ⁵⁾

Fastighetsplaceringar sammanlagt

Direkta fastighetsplaceringar

Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar

Övriga placeringar

Placeringar i hedgefonder ⁶⁾

Råvaruplaceringar

Övriga placeringar ⁷⁾

Placeringar sammanlagt

Intäkter, kostnader och driftskostnader ej fördelade på placeringsslag

Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde

Placeringsv. nettointäkt marknadsvärde ⁸⁾	Sysselsatt kapital ⁹⁾	Avkastnings-% på sysselsatt kapital	Avkastnings-% på sysselsatt kapital			
31.12.2019			2018	2017	2016	2015
mn euro	mn euro	%	%	%	%	%
7,14	155,14	4,60	-1,10	1,68	3,18	-0,11
0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6,81	93,12	7,31	-2,06	3,26	5,54	0,21
0,33	61,99	0,54	-0,17	0,22	0,09	0,10
24,97	95,75	26,08	-8,59	11,01	3,44	11,71
24,82	89,97	27,59	-9,31	11,70	6,04	13,96
0,16	5,66	2,94	8,04	-4,10	-34,30	-14,86
-0,01	0,12	-11,90	0,89	5,94	-33,14	0,75
-0,06	47,68	-0,12	0,32	1,01	1,00	15,26
-0,40	43,70	-0,90	0,10	0,62	1,15	14,95
0,34	3,98	8,46	1,89	8,37	0,00	8,00
0,49	3,72	13,15	0,32	8,79	5,35	2,79
0,22	3,08	7,10	-2,37	7,52	4,68	5,22
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-5,43
0,27	0,64	42,25	-24,70	18,76	9,53	3,65
32,54	302,29	10,78	-3,49	4,29	3,31	5,20
0,06	0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
32,60	302,31	10,78	-3,49	4,29	3,31	5,20

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninfonder samt placeringar i infrastrukturen.

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag.

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Förändring av marknadsvärdena vid slutet och början av rapporteringsperioden - kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidsavvägts per dag eller månad.

RISKHANTERING

Allmänna principer för riskhanteringen

Riskhanteringen baserar sig på LPA:s verksamhetsidé samt på en omvärldsanalys och de strategiska målen. Det är en kontinuerlig och systematisk verksamhet som täcker LPA:s alla uppgiftsområden. Ett mål för riskhanteringen vid LPA är att som en del av den interna kontrollen säkerställa att verksamheten är störningsfri, kontinuerlig och ekonomisk genom att förebygga realisering av kända risker och minimera de förluster som beror på dem. Med hjälp av riskhanteringen kan man dels identifiera de osäkerhetsfaktorer som kan äventyra uppnåendet av målen för verksamheten, dels även identifiera möjligheter.

Det väsentliga är att sträva efter en kostnadseffektiv fördelning av riskhanteringsens resurser, vilket förutsätter att man klarlägger nyckelriskerna i verksamheten. Målet är identifiering av riskerna, genomtänkt hantering av dem och eventuellt minskning eller undanröjande av risker. I denna process måste betydelsen av de verkningar som riskerna har och sannolikheten av att de blir verklighet bedömas för att lämpliga handlingsprinciper och förfaranden för hantering av riskerna ska kunna tas fram.

Ansvar för riskhanteringen och kontroll av den

LPA:s styrelse ser till att pensionsanstalten har tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanterings-system med beaktande av verksamhetens art och omfattning (LFÖPL 119 §). Styrelsen har godkänt LPA:s riskhanteringspolicy och godkänner årligen riskhanteringsplanen som täcker hela LPA:s verksamhet och som anger målen för riskhanteringen inom olika funktioner, gränserna för risktagningen samt ansvaren, riskmätarna och kontrollprinciperna.

Dessutom har LPA:s styrelse godkänt principer för den interna kontrollen. Iakttagandet av dessa principer är också en del av genomförandet av riskhantering i LPA.

Organisering av riskhanteringen

LPA:s styrelse och verkställande direktör har helhetsansvaret för riskhanteringen som en del av LPA:s interna kontroll. Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan och bedömer varje år om den interna kontrollen vid LPA, inklusive riskhanteringen, är ordnad på lämpligt sätt. Vad gäller placeringsverksamhetens riskhantering har styrelsens arbetsutskott en central roll på grund av utskottets uppgifter i samband med placeringsverksamheten. Styrelsen beaktar den information som produceras inom riskhanteringen som en del av den strategiska planeringen och beslutsfattandet.

Riskhanteringsfunktionen leds av verkställande direktören. Vid tillsynen över riskhanteringen biträds verkställande direktören av LPA:s ledningsgrupp. Den praktiska koordineringen och rapporteringen inom riskhanteringen, utvecklandet av riskhanteringsprocesserna och tillsynen över att bestämmelserna iaktas (compliancefunktionen) ankommer på juridiska chefen, som arbetar under verkställande direktören och samtidigt är LPA:s riskhanteringschef.

Verkställande direktören och direktörerna svarar för att riskhanteringen är korrekt ordnad i de enheter som är verksamma under dem. Varje enhetschef svarar för genomförande av riskhantering i den egna enheten. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen utarbetar enheterna och aktuarien riskhanteringsplaner för den egna verksamheten. De ansvariga för identifierade enskilda risker har utsetts på individnivå i varje enhets riskhanteringsplan.

Uppföljning och kontroll

LPA:s ledningsgrupp övervakar riskhanteringsverksamheten, dvs. att de riskhanteringsåtgärder som ingår i planerna också genomförs i praktiken (de ansvariga personernas kontrollansvar), genom att man följer med resultaten av de riskmätare som uppställts, dvs. att riskerna hålls inom godtagbara gränser, samt hur riskhanteringsprocessen framskrider och hur den fungerar.

Den interna granskningen väljer granskningsobjekten med utnyttjande av resultaten av de riskkartläggningar som gjorts i LPA samt granskar också riskhanteringsverksamheten och ger vid behov sakkunnigutlåtanden om riskhanteringen.

Rapportering

Till styrelsen rapporteras halvårsvis om helhetssituationen i fråga om riskhanteringen. Rapporter om placeringsriskerna ges till styrelsen kvartalsvis samt dessutom rapporteras särskilt om andra väsentliga risker som observerats under året.

De väsentliga riskobservationer som gjorts på enheterna rapporteras till ledningsgruppen kvartalsvis.

Den försäkringstekniska ansvarsskuldens risker och riskhantering

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har fastställt överförs i bokslutet till premieansvaret för lantbruksföretagarnas LFÖPL-grundskydd den del av LPA:s intäkter som inte har använts till att täcka LPA:s övriga kostnader. Lantbruksföretagarnas LFÖPL är därigenom ett rent fördelningssystem och ansvarsskulden har närmast karaktären av en buffertfond som säkerställer likviditeten. På grund av det ringa beloppet gäller likviditetsrisken huvudsakligen uppskattningen av den årliga premieinkomsten och statsandelen.

Penningflödet i anslutning till LFÖPL-grundskyddet för stipendiater måste hållas separat från det penningflöde som gäller lantbruksföretagare (LFÖPL 125 §). Därför utgörs premieansvaret för stipendiaternas LFÖPL-grundskydd av skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna för stipendiater i enlighet med de grunder som SHM fastställt. Staten deltar i framtiden i finansieringen av pensionsskyddet för stipendiater om premieansvaret för stipendiater någon gång blir negativt.

På grund av den ringa omfattningen av LFÖPL-tilläggsskyddsrollen är den inte förbunden med några väsentliga risker. Staten deltar i betalningen av de pensioner som bygger på tilläggsskyddet i den mån ansvarsskulden och den avkastning av placeringarna som den inbringat inte är tillräcklig.

Den kostnad som beror på ordnandet av lagstadgat arbetsskadeskydd enligt OFLAL finansieras ur grundskyddsandelen (FPA och LFÖPL) samt ur statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel. Skillnaden mellan de försäkrades kostnadsandel enligt OFLAL 148 § 3 mom. och den årliga premieinkomsten uppföljs genom ett utjämningsansvar, som samtidigt kontrollerar att nivån på premierna är rätt. OFLA för arbetstid är ett helt fonderande system i fråga om de bestående ersättningsarna så ersättningsansvaret utgörs via identifierade, redan inträffade skadors kapitalvärden. SHM fastställer grunderna både för försäkringspremien och ersättningsansvaret. Samtidigt fastställer SHM också beräkningsräntan.

Den frivilliga olycksfallsförsäkringen för fritiden finansieras av de försäkrade genom försäkringspremien, vars nivå fastställs av SHM. Vi den frivilliga fritidsförsäkringen är risken för en plötslig nedgång i försäkringsbeståndet verklig. Därför måste ansvarsbeloppet vara rätt dimensionerat för att framtida ersättningar för redan inträffade skador ska kunna betalas. I fritidsförsäkringens ersättningsansvar används samma kapitaliseringsmodell och beräkningsränta som i den lagstadgade arbetsskedeförsäkringen. Även grunderna för fritidsförsäkringen fastställs av SHM i fråga om både ersättningsansvaret och försäkringspremien.

Riskhanteringsprocesser

Grunderna för försäkringspremierna, skötselkostnaderna och de försäkringstekniska ansvaren fastställs av SHM för alla försäkringsrörelser som LPA bedriver så därför har riskhanteringsprocessen till den här delen också lagts ut till en aktör som har aktuell information bland annat om rätt dimensionering av ansvaren.

Kreditförlustrisken är inte väsentlig, men den observeras kontinuerligt. På grund av att verksamheten är lagstadgad kan LPA inte göra någon riskprövning i pensions- och olycksfallsförsäkringen.

Enligt 5 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPF) fastställs statsandelen tre gånger om året: i november under det föregående året fastställs förskottsposterna för hela följande år, i juni justeras förskottsposterna för den senare delen av det innevarande året (samtidigt som den slutliga statsandelen fastställs för det föregående året) och i november justeras den förskottspost som ska betalas för december. Statsandelsutredningarna bygger på noggranna uppföljningsmodeller som stödjer sig på så färsk statistik som möjligt och beaktar de lagstiftnings-, it- och andra dylika ändringar som redan är kända.

I fritids-OFLA-rörelsen har man som skydd mot stora skador en skadeexcedentåterförsäkring (Ex-cess of Loss). Täckningen i återförsäkringen är den del av skadeutgiften som överstiger 500 000 euro, medan återförsäkrarens maximiansvar är 1 000 000 euro per slutlig skada. Som beredskap för fluktuationer i det årliga resultatet av fritids-OFLA finns dessutom ett utjämningsansvar som har en riskteoretiskt bestämd såväl nedre som övre gräns.

Försäkringsmatematiska antaganden

I den försäkringsrörelse som gäller LFÖPL-grundskyddet följer man ArPL-beräkningsräntan som fastställs halvårsvis. Beräkningsräntan för LFÖPL-tilläggsskyddet är 4,25 procent. I OFLA-försäkringarna för arbetstid och för fritid är beräkningsräntan 3,5 procent.

I uppföljningsmodellerna för LFÖPL-försäkrade och -pensioner används ett dödlighetsmått som har definierats utifrån uppgifterna om LFÖPL-försäkrade och -pensionstagare. I OFLA-försäkringarna används samma dödlighetsmått som i LFÖPL, men vid kapitaliseringen av de bestående ersättningarna från OFLAL används den allmänna olycksfallsförsäkringens dödlighetsmått och på det baserade kapitalvärdeskoefficienter. Olycksfallsförsäkringscentralen (TVK) har uppdaterat koefficienterna enligt ett nytt dödlighetsmått år 2016. De nya koefficienterna togs i bruk vid uträkandet av ansvarerna per 31.12.2017.

Volymuppgifter om den försäkringstekniska ansvarsskulden

Uppgifter om storleken av den försäkringstekniska ansvarsskulden för de olika försäkringsrörelserna samt nyckeltal som beskriver försäkringsverksamheten ingår i noterna till bokslutet. Beloppet av utjämningsansvaret i OFLA-fritidsförsäkringen, idealzonens nedre och övre gräns samt deras utveckling under tio år framgår också av bokslutsmaterialet.

Hantering av placeringsrisker

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Placeringsverksamhetens betydelse är relativt sett mindre än vad som är vanligt i arbetspensionssystemet. LPA:s placeringstillgångar är föremål för marknads-, ränte- och likviditetsrisker, av vilka likviditetsrisken är den viktigaste på grund av hur LPA:s verksamhet finansieras. Detta har beaktats i placeringsverksamheten genom att tillgångarna har placerats i objekt som lätt kan realiseras samt genom att långfristiga likviditetsprognoser uppgjorts.

Placeringspolitiken och ändringarna i den samt de detaljerade målen för placeringsverksamheten beskrivs i en placeringsplan som uppgörs årligen.

Riskhanteringsprocesser

Styrelsen fastställer årligen en placeringsplan och en riskhanteringsplan för LPA:s hela verksamhet. I riskhanteringsplanen beskrivs de allmänna principerna för intern kontroll med avseende på placeringsverksamheten och dessa principer preciseras sedan i placeringsplanen. Genomförandet av placeringsplanen granskas åtminstone en gång i kvartalet både i styrelsens arbetsutskott och i styrelsen. Ekonomienheten svarar för kontrollen av placeringsriskerna och rapporterar om dem.

En betydande del av LPA:s placeringstillgångar förvaltas av utomstående kapitalförvaltare. Den portfölj som varje kapitalförvaltare sköter har begränsats till 40 procent av placeringstillgångarnas sysselsatta

kapital. Genom inbördes avtal har portföljförvaltarnas befogenheter begränsats i fråga om allokering. Salkunhoitajia valvotaan vähintään kuukausitasoisen raportoinnin avulla sekä tapaamalla vastuuhenkilöitä säännöllisesti. Portföljförvaltarna övervakas genom rapportering åtminstone varje månad samt genom att man träffar ansvarspersoner regelbundet.

I beräkningsgrunderna för de rörelser som LPA verkställer föreskrivs särskilt i varje enskilt fall om följande minimikrav på avkastningen av placeringarna:

- LFÖPL-grundpensionsförsäkringen: beräkningsräntan (5,25 procent från 1.1.2019 och 5,0 procent från 1.7.2019)
- Beräkningsräntan för LFÖPL-tilläggskyddet är 4,25 procent.
- För OFLA-ansvarsskulden är beräkningsräntan 3,5 procent.

LPA använder sig av VaR- och stresstestningstillsyn. Med hjälp av dem kan man bättre bedöma de maximala förlustriskerna i placeringsverksamheten och hur förändringar på marknaden inverkar på placeringstillgångarna.

Volymuppgifter om placeringsbeståndets riskstruktur

Placeringarna och deras avkastning är redan beskrivna i noterna och i nyckeltalen.

Tabellen visar de olika placeringsslagens genomsnittliga andelar enligt läget i slutet av 2019. I siffrorna ingår inte aktierna i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiola som berättigar till innehav av de egna lokalerna och inte heller placeringskonton.

Placeringslag	Sysselsatt kapital (mn e)	Andel %	Avkastning % / år
	31.12.2019		
Lån	0,0	0,0	0,0
Masskuldebrevslån	106,7	35,1	7,6
Marknadspengar	21,5	7,1	0,8
Ränteplaceringar totalt	128,2	42,2	5,5
Aktier och andelar	125,4	41,3	25,5
Fastigheter	50,1	16,5	-0,1
Alla	303,7	100,0	11,8

Placeringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2019) fördelar sig geografiskt så att 23,3 procent är placerade i Finland och 44,1 procent i övriga Europa samt 32,6 procent i den övriga världen.

Fastighetsplaceringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2019) fördelar sig på kontorsfastigheter 52,3 procent (4 objekt), bostadsfastigheter 34,9 procent (5 objekt) och övriga fastighetsobjekt 5,0 procent (4 objekt) samt fastighetsfonder 7,9 procent. Objekten är till största delen belägna i huvudstadsregionen.

Operativa risker

Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier

Riskhanteringen är en del av arbetet i varje enhet. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen tar enheterna ställning till väsentliga risker som är förknippade med deras verksamhet samt till förebyggande åtgärder och riskhanteringsåtgärder genom att varje enhet utarbetar en egen riskhanteringsplan baserad på ledningens riskanalys. Utifrån de enskilda planerna sammanställs en riskhanteringsplan som täcker hela LPA.

Riskhanteringsprocesser

Som redskap i riskhanteringsprocesserna används bl.a. LPA:s arbets- och handläggningsordning, arbetsordningen för ekonomiförvaltningen och separata anvisningar som getts med stöd av den samt sekretessreglerna, datasäkerhetsreglerna, skyddsföreskrifterna och beredskapsplanen.

De operativa riskerna hanteras genom kontinuerlig utbildning och efterträdarplanering, genom rätt organisering och genom förebyggande kontroller som är inbyggda i datasystemen för att begränsa sannolikheten av ogynnsamma händelser. En kontinuerlig kvalitetskontroll av handläggningen och tillämpningarna genomförs med hjälp av chefsövervakning, avstämningar och stickprovsgranskningar. Den interna kontrollen används för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter och anvisningar samt att de mål som gäller en ekonomisk och effektiv verksamhet iakttas. Egendoms- och skaderiskerna kartläggs årligen och de väsentliga riskerna har försäkrats.

Beskrivning av väsentliga operativa risker

De operativa riskerna hänför sig till både de interna och externa verksamhetsförutsättningarna. Alla funktioner i LPA är till en stor grad beroende av it-tillämpningarna, olika register och uppgifterna i dem. En betydande operativ risk utgör även den stora volymen i betalningsrörelsen. LPA måste ständigt beakta bland annat de förändringar som inträffar i de försäkrades verksamhetsmiljö samt de lagändringar som gäller LPA:s verksamhetsområden.

UNDERSKRIFTER

Esbo den 12 mars 2020

Juha Marttila
ordförande

Jaakko Kiander
viceordförande

Esa Hiiva

Minna Liuttu

Outi Luoma-aho

Mats Nylund

Jarmo Mäntyharju

Kati Partanen

Henna Vuotila

Päivi Huotari
verkställande direktör

Revisionsanteckning

Efter genomförd granskning har vi i dag gett en revisionsberättelse

Helsingfors ____ mars 2020

PricewaterhouseCoopers Oy
CGR-sammanslutning

Jukka Paunonen
CGR

FÖRTECKNING ÖVER BOKFÖRINGSBÖCKERNA

Balansbok	Inbunden handling	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Balansspecifikationer och specifikationer av noter	Inbunden handling	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Huvudbok	Skyddat register	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Dagbok	Skyddat register	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Kssakladd	OpusCapitas server	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Bankernas kontoutdrag	OpusCapitas server	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Inköpsreskontra	Skyddat register	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Inköpsfakturor	Skyddat register	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Reseräkningar	Skyddat register	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Försäljningsreskontra	Skyddat register	6 år efter räkenskapsperiodens slut
Lönebokföring	Aditros server	10 år efter räkenskapsperiodens slut
Andra verifikationer	Pappersversioner	6 år efter räkenskapsperiodens slut

Verifikationsslagen finns uppräknade i bokslutets balansspecifikationer.

Bokföringsmaterialet förvaras i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiolas lokaler i Esbo. De skyddade registren förvaras på IBM:s server.

Revisionsberättelse

Till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts delegation

Revision av bokslutet

Utlåtande

Som vårt utlåtande anför vi att bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om pensionsanstaltens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna omupprättande av bokslut och att det uppfyller de lagstadgade kraven.

Föremålet för revisionen

Vi har reviderat Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts (FO-nummer 0101319-6) bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Motivering för utlåtandet

Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed som tillämpas i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare under Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande.

Oavhängighet

Vi är oavhängiga av bolaget enligt de etiska krav som iakttas i Finland vad avser den revision vi har utfört och vi har uppfyllt de övriga etiska skyldigheter som följer av dessa krav.

Styrelsens och verkställande direktörens skyldigheter i fråga om bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för att bokslutet upprättas så att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut och uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar också för sådan intern kontroll som de anser behövas för att de ska kunna upprätta ett bokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel.

Styrelsen och verkställande direktören är vid upprättandet av bokslutet skyldiga att bedöma pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin verksamhet och i tillämpliga fall framföra omständigheter som har samband med att verksamheten fortsätter och med att bokslutet har upprättats på grundval av att verksamheten fortsätter. Bokslutet upprättas på grundval av att verksamheten fortsätter utom i det fall att avsikten är att avveckla pensionsanstalten eller avsluta dess verksamhet eller att det inte finns något annat realistiskt alternativ än att göra så.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut

Vårt mål är att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel samt att avge en revisionsberättelse som innehåller vårt utlåtande. Rimlig säkerhet är en hög säkerhetsnivå, men den garanterar inte att väsentliga felaktigheter alltid upptäcks vid en revision som utförs enligt god revisionssed. Felaktigheter kan orsakas av oegentligheter eller fel och de anses vara väsentliga om de ensamma eller tillsammans rimligen kan väntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med stöd av bokslutet.

Till en revision enligt god revisionssed hör att vi använder yrkesmässigt omdöme och bevarar en yrkesmässig-skepticism under hela revisionen. Dessutom gäller följande:

- Vi identifierar och bedömer riskerna för väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel och vi planerar och vidtar revisionsåtgärder som motsvarar dessa risker och inhämtar tillräckliga och ändamåls-
enliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande. Risken för att en väsentlig felaktighet som orsakats av
oegentligheter inte upptäcks är större än risken för att en väsentlig felaktighet som orsakats av ett fel inte
upptäcks, eftersom det i samband med oegentligheter kan förekomma samarbete, förfalskning, avsiktligt
utelämnande av uppgifter eller anförande av felaktiga uppgifter eller åsidosättande av den interna kon-
trollen.
- Vi bildar oss en uppfattning om den interna kontroll som är relevant för revisionen för att kunna planera-
granskningsåtgärder som är lämpliga med tanke på omständigheterna, men inte i syfte att göra ett utta-
lande om effektiviteten i den interna kontrollen vid pensionsanstalten.
- Vi utvärderar ändamålsenligheten i de principer för upprättande av bokslut som har använts och rimlig-
heten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar och i de uppgifter som framställs om dem.
- Vi kommer till en slutsats huruvida det varit riktigt att styrelsen och verkställande direktören upprättat
bokslutet utifrån att verksamheten antas fortsätta, och på grundval av de inhämtade revisionsbevisen
kommer vi till en slutsats huruvida det i fråga om händelser eller omständigheter förekommer sådan vä-
sentlig osäkerhet som kan ge märkbar orsak att tvivla på pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin
verksamhet. Om vår slutsats är att det förekommer väsentlig osäkerhet, måste vi i vår revisionsberättelse-
fästa läsarens uppmärksamhet vid de uppgifter i bokslutet som anger osäkerhet eller, om de uppgifter
som anger osäkerhet inte är tillräckliga, måste vi anpassa vårt utlåtande. Våra slutsatser baserar sig på de
revisionsbevis som inhämtats före den dag revisionsberättelsen avgavs. Framtida händelser eller omstän-
digheter kan dock leda till att pensionsanstalten inte kan fortsätta sin verksamhet.
- Vi utvärderar bokslutet, inklusive alla uppgifter som framställs i bokslutet, det allmänna framställningssät-
tet, strukturen och innehållet samt om de affärshändelser och andra händelser som bokslutet bygger på
beskrivs i bokslutet så att det ger en riktig och tillräcklig bild.

Vi kommunicerar med förvaltningsorganen bland annat om den planerade omfattningen och tidpunkten förrevis-
ionen samt om betydande revisionsobservationer, inklusive sådana eventuella brister i den interna kontrollen
som vi identifierar under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören svarar för övrig information. Den övriga informationen inbegriper verksam-
hetsberättelsen.

Vårt utlåtande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och
att då vi gör det bedöma om den övriga informationen står i väsentlig konflikt med bokslutet eller den kunskap vi
inhämtat när vi utförde revisionen eller om den övriga informationen annars verkar vara väsentligt felaktig. Be-
träffande verksamhetsberättelsen är vi dessutom skyldiga att bedöma om berättelsen har upprättats enligt de
bestämmelser som ska tillämpas då den upprättas.

Som vårt utlåtande anför vi att uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet stämmer överens och att
verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med de bestämmelser som ska tillämpas då verksamhetsberät-
telsen upprättas.

Om vi på grundval av det arbete vi inriktat på den övriga information som vi har fått tillgång till före den dag vi
avgav revisionsberättelsen kommer till en sådan slutsats att det finns en väsentlig felaktighet i denna övriga in-
formation, måste vi rapportera om det. Vi har inget att rapportera i detta avseende.

Helsingfors 31.3.2020

PricewaterhouseCoopers Oy

Revisionssammanslutning

Jukka Paunonen CGR

*PricewaterhouseCoopers Oy, revisionssammanslutning, PB 1015 (Östersjötorget 2), 00101 HELSINGFORS tfn 020 787 7000, Telefax 09 641 367, www.pwc.fi
Hemort Helsingfors, FO-nummer 0486406-8*